

Aan de raad van de gemeente IJsselstein

Agendapunt 17

Zaaknummer:	790442	Datum:	4 maart 2020
Programma:	Inkomen Jeugd en WMO	Blad:	1 van 5
Commissie:	Samenleving		
Portefeuillehouder:	C.A. Geldof		
Informatie bij:	T. Siermann		
E-mail/tel.nr.:	onderzoek@siermann.com		
Evaluatiedatum:			

Onderwerp

Rapport rekenkamercommissie Wijkgericht werken

Samenvatting

De rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar het wijkgericht werken in de gemeente IJsselstein. In het onderzoek stond de volgende vraag centraal:

"In hoeverre draagt wijkgericht werken in gemeente IJsselstein bij aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen rond wijkgericht werken en welke mogelijkheden zijn er om de effectiviteit en de toekomstbestendigheid van wijkgericht werken te vergroten?"

Op basis van het onderzoek wil de rekenkamercommissie IJsselstein (verder RKC) de raad onderstaande kernboodschap meegeven.

- Kaders ontbreken en regievoering functioneert niet goed;
- Het wijkgericht werken draagt op dit moment in IJsselstein niet tot beperkt bij aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen;
- Om de huidige Om de huidige situatie te doorbreken, moet het vertrouwen van de inwoners worden teruggewonnen en worden overgegaan worden tot een integrale herstart van het wijkgericht werken.

De onderzoekers komen op basis van de conclusies uit het onderzoek tot de volgende deelconclusies:

- Het wijkgericht werken draagt op dit moment in IJsselstein niet tot beperkt bij aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Dit heeft te maken met de keuze om de coördinatiefunctie bij Pulse neer te leggen en tegelijkertijd nadruk te leggen op het inbedden van wijkgericht werken in de eigen organisatie.
- Er is niet een eenduidig kader voor het wijkgericht werken waarin duidelijk wordt wat de gemeente wil bereiken met wijkgericht werken. Dit leidt tot verschillen in opvattingen over de beoogde doelen en rol- en taakverdeling en belemmert de effectiviteit van de wijkgerichte aanpak.
- De regierol wordt op dit moment beperkt ingevuld. Pulse mist kaderstelling en sturing en geeft daarom vooral op basis van eigen inzichten en ervaring invulling aan de uitvoering. Tegelijkertijd ontbreekt het Pulse aan mandaat binnen en ten opzichte van de gemeentelijke organisatie wat de invulling van de uitvoerende rol bemoeilijkt.

- Ondanks de problemen die in de uitvoering worden ervaren, zijn er verschillende burgerinitiatieven van de grond gekomen, en speelden inwoners ook een belangrijke rol in bijvoorbeeld het beleid rond veiligheid. Deze succesverhalen zijn niet altijd bekend bij stakeholders binnen het wijkgericht werken, laat staan bij overige inwoners.

Dit leidt tot de aanbeveling om de huidige situatie te doorbreken door het vertrouwen van de inwoners terug te winnen en over te gaan tot een integrale herstart van het wijkgericht werken. Hierbij kunnen recente praktijkervaringen worden benut om deze herstart zo kansrijk mogelijk te maken. Kies expliciet een variant van wijkgericht werken. Een aantal keuzes zijn randvoorwaardelijk, zoals de rol die inwoners (en bewonersgroepen) krijgen, de invulling van de functie van wijkcoördinator en de invulling van de overlegstructuur die hieruit voortkomt. Van belang blijkt dat de gemeente zelf zicht- en aanspreekbaar dient te zijn in de wijken.

Inleiding

De RKC heeft onderzoek laten uitvoeren naar het wijkgericht werken. Dit onderwerp is ook in 2012 al eens onderzocht, maar sindsdien is er veel gebeurd, zowel in IJsselstein als in het landelijke beeld. In IJsselstein zijn een aantal bewonersgroepen gestopt en hebben er verschillende personeelwisselingen voorgedaan. Landelijk zoeken gemeenten steeds naar andere vormen van participatie en samenwerking in wijken met bewoners. Het onderwerp is (mede hierdoor) aangedragen door de raad en opgepakt door de rekenkamercommissie voor een evaluatie.

Wat willen we bereiken?

Met het onderzoek willen we het volgende bereiken:

- vergroten van het inzicht dat de gemeenteraad heeft in de mate waarin wijkgericht werken bijdraagt aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.
- vergroten van het inzicht dat de gemeenteraad in hoe wijkgericht werken de afgelopen jaren is opgezet en uitgevoerd in de afgelopen jaren, maar ook hoe het wijkgericht werken in de toekomst kan worden verbeterd.

Conclusies en aanbevelingen

In de bestuurlijke nota van het onderzoeksrapport (zie bijlage C) zijn in vier pagina's de conclusies en aanbevelingen verwoord en toegelicht. De algemene conclusie is dat het wijkgericht werken op dit moment in IJsselstein niet tot beperkt bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Dit heeft te maken met de keuze om de coördinatiefunctie bij Pulse neer te leggen en tegelijkertijd nadruk te leggen op het inbedden van wijkgericht werken in de eigen organisatie.

Het inbedden in de eigen organisatie vanuit de verschillende domeinen is in de praktijk beperkt. Het potentiële voordeel van deze invulling is dat de gebiedsgerichte focus dichtbij de inhoudelijke beleidsverantwoordelijkheid is georganiseerd. Dit voordeel valt weg omdat wijkgericht werken niet als een eigen, gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt gezien en niet als zodanig binnen de

beleidsdomeinen wordt opgepakt; het wijkgericht werken wordt binnen de gemeente meer als iets van Pulse beleefd. Door de beleidsdruk en beperkte tijd en capaciteit wordt er weinig geïnvesteerd in het wijkgericht werken.

Dit maakt het voor Pulse lastig om tot een goede uitvoering van de wijkcoördinatie te komen en brengt de organisatie in een spagaat tussen enerzijds wat vanuit wijken nodig is of wordt gevraagd en anderzijds de keuzes die de beleidsdomeinen maken of juist niet maken. Het ondersteunen en begeleiden van initiatieven in wijken is waar Pulse goed in is. Als welzijnsorganisatie is Pulse goed ingevoerd in de wijken en kent haar medewerkers de mensen en de sociaalmaatschappelijke netwerken. Dit potentiële voordeel blijft echter onbenut, doordat de samenwerking kwetsbaar is op het gebied van ambtelijke coördinatie en afstemming. Pulse heeft hier minder ervaring mee, en de afstand tussen Pulse en de gemeentelijke organisatie versterkt deze kwetsbaarheid. Afstemming is moeilijk en mandaat ontbreekt bij Pulse om echt dingen voor elkaar te krijgen. Met stroperigheid en een gebrekkig samenspel tussen bewoners, Pulse en gemeente tot gevolg.

Aanbevelingen:

1. Gebruik recente praktijkervaringen voor kansrijke herstart (college)

Om deze situatie te doorbreken, moet het vertrouwen van de inwoners worden teruggewonnen en worden overgegaan worden tot een integrale herstart van het wijkgericht werken.

Bij de herstart zal er geen sprake zijn van een 'schone lei'. Gebruik de recente ervaringen – zowel positief als negatief – dan ook om het vertrouwen te herstellen, door deze te bespreken en hier leerpunten uit te halen, om valkuilen in kaart te brengen en richting te geven aan een passende invulling bij de herstart.

2. Kies expliciet een variant van wijkgericht werken (raad)

Geef als raad richting aan het wijkgericht werken. Kies expliciet voor een variant van wijkgericht werken. Indien gewenst kan dit in een verregaande vorm van participatie met inwoners en andere stakeholders zijn. Expliciteer op een duidelijke wijze het doel van wijkgericht werken door concreet te maken wat de bijdrage van het wijkgericht werken moet zijn aan de leefbaarheid in de wijken op schoon, heel, veilig, sociaal en sociale cohesie.

3. Wees als gemeente ook zicht- en aanspreekbaar (raad en college)

Beleg de wijkcoördinatie expliciet binnen de eigen ambtelijke organisatie. Dit hangt af van de keuzes die de raad maakt ten aanzien van de beleidsdoelstellingen, maar de wijkcoördinatie kan vorm krijgen door de functie van gemeentelijke wijkcoördinator terug te brengen. Benut daarbij de kracht van Pulse. Deze ligt op het vlak van het begeleiden en ondersteunen van initiatieven en bewoners. Deze inzet van Pulse kan ingebed worden in de subsidierelatie. Gebruik deze inzet om de sociaalmaatschappelijke netwerken in wijken te versterken en maak met de inzet van de wijkcoördinator en Pulse nadrukkelijker de verbinding met de opgaven en beleidsdomeinen.

Op 20 februari ontving de rekenkamercommissie de bestuurlijke reactie van het college van B&W waarin de aanbevelingen worden overgenomen. Voor de bestuurlijke reacties van het college van B&W verwijzen we u naar bijlage B.

Waarom willen we dit?

Argumenten

Met dit onderzoek wil de rekenkamercommissie de gemeenteraad ondersteunen bij de invulling van zijn controlerende rol en kaderstellende rol met betrekking tot het wijkgericht werken in de gemeente.

Alternatieven

De conclusies en aanbevelingen niet over nemen en de aanbevelingen niet implementeren.

Kanttekeningen

Geen.

Wat gaat het kosten?

Voor dit voorstel niet van toepassing.

Wat gaan we daarvoor doen?

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie en participatie van het voortraject

Zowel in de commissievergadering van 25 maart 2020 als in de raadsvergadering van 9 april 2020 wordt het onderhavige onderzoeksrapport besproken. In de commissievergadering van 25 maart 2020 geeft één van de leden van de rekenkamercommissie en een van de onderzoekers een korte toelichting op het onderzoeksrapport en kunnen vragen worden gesteld door commissieleden. De rekenkamercommissie zal na publicatie op de website van de gemeente zelf via social media aandacht geven aan het rapport.

Communicatie besluit en eventueel vervolg participatietraject

Niet van toepassing

Voorstel

Aan uw raad wordt voorgesteld:

- de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport te onderschrijven en over te nemen.
 - de aanvullende aanbeveling van de rekenkamercommissie te onderschrijven en het college van B&W opdracht te geven deze aanbeveling uit te voeren.
-

Overzicht bijlagen:

- A. Aanbiedingsbrief RKC
 - B. Bestuurlijke reactie van het college van B&W gemeente IJsselstein op het onderzoeksrapport, d.d. 20 februari 2020
 - C. Het onderzoeksrapport *Wijkgericht werken in IJsselstein*, d.d. 5 december 2020.
-

De raad van de gemeente IJsselstein;

Gelezen het voorstel van de Rekenkamercommissie van 4 maart 2020, zaaknummer 790442

BESLUIT:

1. De conclusies en de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over het onderzoek *Wijkgericht werken in IJsselstein* over te nemen;
2. De aanbevelingen door het college te laten implementeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente IJsselstein, gehouden op 9 april 2020.

de griffier,

A.J.O. van Kooij

de voorzitter,

mr. P.J.M. van Domburg